

Brüssel, 28. mai 2021
(OR. en)

9050/21

LIMITE

JUSTCIV 92
ECOFIN 471
EJUSTICE 56
COMPET 388
CODEC 747
IA 98

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0044(COD)

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik
Saaja: Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr: 7222/18 + ADD 1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 + ADD 2 REV 2 + ADD 3
Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus õiguse kohta, mida kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes – Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 12. märtsil 2018 kapitaliturgude liidu tegevuskava raames vastu järgmise ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus õiguse kohta, mida kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes („kavandatav määrus“)¹.
2. Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõikel 2 ja selle suhtes kohaldatakse seadusandlikku tavamenetlust.

¹ 7222/18.

3. Kooskõlas kapitaliturgude liidu tegevuskava eesmärkidega on kavandatava määruse eesmärk soodustada piiriülest investeerimist ELis ning seeläbi parandada äriühingute, sealhulgas VKEde, ja tarbijate rahastamise võimalusi. Kavandatava määruse erieesmärk on aidata kaasa nõuetega tehtavate piiriüleste tehingute arvu suurendamisele, tagades õiguskindluse ühetaoliste kollisiooninormide vastuvõtmisega liidu tasandil, kõrvaldades seega õiguslikud riskid ja potentsiaalsed süsteemsed tagajärjed ning võimaldades piiriülest investeerimist, juurdepääsu odavamatele laenudele ning turgude lõimumist.
4. Euroopa Parlament võttis 13. veebruaril 2019 vastu oma esimese lugemise seisukoha,² esitades komisjoni ettepaneku kohta 24 muudatusettepanekut.
5. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse³ kõnealuse ettepaneku kohta vastu 11. juulil 2018 ja Euroopa Keskpank esitas oma arvamuse⁴ 18. juulil 2018.
6. Iirimaa ei ole kasutanud aluslepingutele lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklis 3 sätestatud võimalust osaleda kavandatud meetme vastuvõtmisel ja kohaldamisel. Aluslepingutele lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) kohaselt ei osale Taani kavandatud meetme vastuvõtmisel.

² 6217/19.
³ 11427/18.
⁴ CON/2018/33.

II. KOMPROMISSPAKETI PÕHIELEMENDID

7. Justiitsministrite 4. juunil 2020 toimunud mitteametlikul videokonverentsil peetud arutelud andsid väärtuslikke poliitilisi suuniseid seoses universaalsuse põhimõtte kinnitamisega, uuendamise seotud prioriteedikonfliktide välistamisega ning kavandatava määruse mittetagasiulatava kohaldamisega. Nõukogule esitati kolm eduaruannet, vastavalt 2018. aasta detsembris,⁵ 2019. aasta juunis⁶ ja 2020. aasta detsembris⁷.
8. Tuginedes eelmiste eesistujariikide tehtud tööle, lisas eesistujariik Portugal käesoleva dokumendi oma seadusandlike prioriteetide hulka. Selle tulemusel jätkas tsiviilõiguse töörühm (nõuete loovutamine) oma arutelusid kavandatava määruse üle intensiivsemas tempos. Võttes arvesse tsiviilõiguse töörühma (nõuete loovutamine) arutelude käigus tehtud märkimisväärseid edusamme, on eesistujariik arvamusel, et teksti suhtes on võimalik kokku leppida üldine lähenemisviis.

A. Määruse kohaldamisala

9. Praegu puuduvad ELI tasandi kollisiooninormid, mis reguleeriksid nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes ning liikmesriikide tasandil kehtestatud asjaomased kollisiooninormid (kui need on olemas) erinevad üksteisest. Nõuete piiriülesel loovutamisel tekitab liikmesriikide kollisiooninormide ebahütlus õiguslikku ebakindlust selles osas, milline õigus kohaldub nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes.

⁵ 14498/18.

⁶ 9562/19.

⁷ 13122/20.

10. Kavandatava määrusega püütakse tagada õiguskindlus, kehtestades ühised kollisiooninormid, millega määratakse kindlaks, millist õigust kohaldatakse nõuete vabatahtliku piiriülese loovutamise ja lepingu alusel ülemineku kehtivusele kolmandate isikute suhtes tsiviil- ja kaubandusajades.
11. Määrus käsitleb selliste nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes, mis esinevad immateriaalsel kujul. See viitab sellele, et teatavad küsimused ei ole määruse kohaldamisalaga hõlmatud, sest ei ole seotud immateriaalsel kujul olevate nõuete loovutamiselega. Ulatuslike tehniliste arutelude tulemusel leidis töörühm siiski, et oluline on selgelt märkida, et sellised küsimused ei ole määrusega hõlmatud. Nimetatud küsimused on järgmised:
- finantsinstrumentide, sealhulgas väärtpaberite ja tuletisinstrumentide üleandmine;
 - krüptovarade üleandmine ning
 - nõuete loovutamine, kui nõuded ei ole immateriaalsel kujul, vaid sisalduvad sertifikaadis või kajastuvad registrikandes.
12. Eelkõige selguse ja sidususe eesmärgil muude ELi õigusaktidega nõustus töörühm sõnaselgelt osutama, et finantsinstrumentide üleandmise kehtivus kolmandate isikute suhtes, sealhulgas selliste finantsinstrumentidega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste üleandmise kaudu, ei ole käesoleva määrusega hõlmatud. Seega ei reguleerita määrusega finantsinstrumentide üleandmist (nt vabalt võõrandatavad väärtpaberid, rahaturuinstrumentid ja ühisinvesteeringu osakud), olenemata sellest, kas need on emiteeritud hajasraamatu tehnoloogia abil või kas üleandmine toimub i) sertifikaadi füüsilise üleandmise teel, ii) registrikandena registris, kontol või keskses deponitooriumis või iii) nõuete loovutamise teel (nagu näiteks nõue nende instrumentide üleandmiseks järgmise vahendaja kaudu vahendajate ahelas). Kavandatavat määrust ei tuleks samuti kohaldada krüptovarade üleandmise mõju suhtes kolmandatele isikutele, olenemata sellest, kas need kvalifitseeruvad finantsinstrumentideks, sealhulgas selliste krüptovaradega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste loovutamise kaudu.

13. Kuna tuletisinstrumentid on finantsinstrumentid ja samuti lepingud ning kuna kavandatav määrus ei hõlma finantsinstrumentide või lepingute üleandmist või uuendamist, nõustus töörühm põhjenduses selgitama, et määrusega ei reguleerita ka tuletisinstrumentide üleandmise kehtivust kolmandatele isikutele.
14. Töörühm nõustus samuti selgitama, et nõuete loovutamine, juhul kui nõuded ei ole immateriaalsel kujul, vaid sisalduvad sertifikaadis või kajastuvad registrikandes, ei ole määrusega hõlmatud.
15. Järjepidevuse huvides väärtpaberitele kohaldatava õigusega ja arvestades, et liikmesriikides on kasutusel erinevad tavad, nõustus töörühm viimaks jätma määruse kohaldamisalast välja nõuete loovutamise, mis tulenevad võõrandatavatest väärtpaberitest, rahaturuinstrumentidest või ühisinvesteeringusettevõtjate osakutest, isegi kui need nõuded on immateriaalsel kujul.
16. Selleks et muuta kavandatav määrus tehnoloogiliselt tulevikukindlaks, kaalus töörühm nende nõuete hõlmamist, mis tulenevad krüptovaradest⁸ ja e-rahast. Tehnoloogianeutraalse õigusaktina peaks kavandatav määrus hõlmama varadest tulenevaid nõudeid, olenemata varade emiteerimiseks, üleandmiseks või säilitamiseks kasutatavast tehnoloogiast, hõlmates seega krüptovaradest, mis ei ole finantsinstrumentid, tulenevaid nõudeid. Selleks et vältida kirjeldamisprobleeme seoses sellega, kas teatav krüptovara kvalifitseerub finantsinstrumentiks või muud liiki krüptovaraks, peaks määrus hõlmama kõikidest krüptovaradest tulenevaid nõudeid, välja arvatud nõuded, mis tulenevad krüptovaradest, mis kvalifitseeruvad võõrandatavateks väärtpaberiteks, rahaturuinstrumentideks või investeerimisfondi osakuteks.

⁸ Krüptovarade määratlemisel osutatakse kavandatavas määruses määratlusele, mis lisatakse *acquis*'sse tulevase krüptovaraturge käsitleva määrusega.

17. Pidades silmas mõne liikmesriigi õigussüsteemi fundamentaalseid erinevusi, eelkõige mis puudutab seost nõuete ja pandiõiguste vahel, ning avalike registrite rolli, nõustus töörühm jätma välja pandiõiguse üleandmise kehtivuse kolmandate isikute suhtes, eriti kui pandiõigus hõlmab kinnisasja või vallasvara, mis tuleb kanda seadusega ette nähtud avalikku registrisse, sealhulgas kõik vormi- või registreerimismõuded, et tagada pandiõiguse üleandmise tulemuslikkus, ning mõju, mis tuleneb sellise nõude prioriteedikonfliktide lahendamiseks kehtestatud nõuete täitmisest või täitmata jätmisest.
18. Seega kui pandiõigus on seotud tagatud nõudega nii, et selle riigi õiguse kohaselt, kus kinnisasi asub või kus registrit peetakse, tuleb järgida teatavaid pandiõiguse üleandmise tulemuslikkuse vormi- või registreerimismõudeid, et nõude omandajal tekiks omandiõigus nõude enda üle, ei tuleks määrust kohaldada pandiõiguse üleandmise tulemuslikkuse vormi või registreerimisega seotud nõuete täitmise või täitmata jätmise kehtivuse suhtes, kui lahendatakse prioriteedikonflikte tagatud nõude suhtes.
19. Kompromisslahenduses juhitakse tähelepanu mõjudele, mis võivad tuleneda tugevatest registreerimissüsteemidest, rõhutades nende olulisust, samal ajal mitte kohustades kohaldama *lex registrationis* 't kõigile juhtudele.

B. Kohaldatav õigus

20. Töörühmal oli pikk ja tehniline arutelu selle üle, mis kasu annab nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õiguse kindlaksmääramine õigusena, mida tuleks reeglina kohaldada nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes. Komisjoni ettepanekuga kooskõlas sai nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigus suurema toetuse osaliseks kui loovutatava nõude õigus, sest sellega kaasneb kolmandatele osapooltele parem prognoositavus. Nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigust peeti sobivaks korraga mitmete nõuete loovutamise korral eri õiguste kohaselt ja tulevaste nõuete korral ning kooskõlas olevaks määrusega (EL) 2015/848 (maksejõuetusmenetluse määrus).

21. Sellegipoollest toodi välja, et asjakohased erandid oleksid olulised finantsturgude sujuva toimimise seisukohast. Jõuti järeldusele, et kompromissteksti artikli 4 lõikes 2 esitatud teatavate nõuete, näiteks rahanõuete, finantsturgudega seotud nõuete ja krediidinõuete loovutamise korral oleks loovutatava nõude õigus nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigusest sobilikum.
22. Komisjoni ettepanekuga kooskõlas säilitatakse kompromisstekstis valikuvõimalus nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õiguse ja väärtpaberistamiseks loovutatava nõude õiguse vahel. Sellise paindlikkuse eesmärk on mitte avaldada mõju praegusele suurettevõtjate tavale, hõlbustades samal ajal piiriülese väärtpaberistamise turu laienemist väiksemate ettevõtjateni.

C. Üldine kohaldatavus

23. Vastavalt komisjoni ettepanekule ja nagu kinnitasid justiitsministrid 4. juunil 2020, kooskõlas muude ELi õigusaktidega, millega ühtlustatakse kollisiooninorme, võib kavandatava määruse kohaselt kohaldatavaks tunnistatud siseriiklik õigus olla liikmesriigi õigus või kolmanda riigi õigus.

D. Seos ELi muude õigusnormidega

24. Kavandatavast määrusest saab horisontaalne õigusakt, millega määratakse kindlaks, millist õigust kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kõigil juhtudel, välja arvatud juhul, kui mõnes muus, konkreetsemas ELi õigusaktis on sätestatud teisiti. Selle kohaldamine ei takista muude selliste ELi õigusaktide kohaldamist, millega määratakse kindlaks nõuete loovutamise kehtivuse kolmandate isikute suhtes *teatavates konkreetsetes valdkondades*. Seda silmas pidades sisaldab kompromissteksti artikkel 10 mittetäielikku nimekirja ELi õigusaktidest, mis on uue õigusakti suhtes ülimuslikud.

III. KOKKUVÕTE

25. Lisas esitatud kujul olevat lõplikku kompromissteksti tuleks käsitada paketina, mis kajastab habrast tasakaalu erinevate liikmesriikide huvide ja mureküsimumuste vahel. Selle eesmärk on kehtestada hästi tasakaalustatud kord, võttes arvesse finantsturgude huve ja liikmesriikide õiguskordade põhiomadusi.
26. Eespool toodut silmas pidades palutakse alaliste esindajate komiteel:
- a) kinnitada eesistujariigi kompromisspakett, mis on esitatud käesoleva märkuse lisas, ning
 - b) paluda nõukogul (justiits- ja siseküsimused) oma 7.–8. juuni 2021 istungil kiita heaks käesoleva märkuse lisas⁹ esitatud tekst üldise lähenemisviisina, mis on aluseks läbirääkimistele Euroopa Parlamendiga.

⁹ Lisandused võrreldes komisjoni ettepanekuga (7222/18) on märgitud **paksus allajoonitud kirjjas** ning väljajäetud kohad on esitatud nurksulgudena [...].

[...]

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

õiguse kohta, mida kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 81 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹[...]

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit on seadnud endale eesmärgi säilitada ja arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala. Sellise ala järkjärguliseks loomiseks peab liit piiriülese toimega tsiviilasjade osas tehtava õiguslase koostöö suhtes võtma meetmeid ning tegema seda sellises ulatuses, mis on vajalik siseturu nõuetekohaseks toimimiseks.
- (2) Aluslepingu artikli 81 kohaselt hõlmavad need meetmed selliseid meetmeid, mille eesmärk on tagada liikmesriikides õigusaktide konflikti reguleerimiseks kohaldatavate normide kokkusobivus.

¹ ELT C , , lk .

- (3) Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks on vaja **kindlust kohaldatava õiguse osas** [...], et muuta kohtuvaidluste tulemused prognoositavamaks, ning kohtuotsuste vaba liikumise jaoks **on vaja** [...], et liikmesriikide kollisiooni**normides** [...] määratletaks **kohaldatava õigusena** sama siseriiklik õigus, olenemata sellest, millises liikmes**riigis on kohtule** [...] hagi esitatud.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruses (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) ei **määratleta** [...], millist **õigust kohaldatakse** nõuete **loovutamise** [...] kehtivusele kolmandate isikute suhtes. Määruse artikli 27 lõikega 2 on aga ette nähtud, et komisjon peab esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande nõudeõiguse loovutamisest või ülemineku kehtivusest kolmandate isikute suhtes ning loovutatud nõudeõiguse eelisseisundist teise isiku [...] õiguste suhtes, millega kaasneb vajaduse korral ettepanek määrust muuta ning hinnang kehtestatavate sätete mõju kohta.
- (5) 18. veebruaril 2015 võttis komisjon vastu rohelise raamatu kapitaliturgude liidu loomise kohta,² milles on öeldud, et suurema õiguskindluse tagamine nõuete piiriülesel üleandmisel ja selliste üleandmistega tähtsuse järjekorra määramisel, eelkõige maksejõuetusjuhtudel, on oluline aspekt väärtpaberistamise, finantstagatiskokkulepete ja muude [...] finantsteenuste (nt faktooring) üleeuroopalise turu väljakujundamisel.

² COM(2015) 63 lõplik.

- (6) 30. septembril 2015 võttis komisjon vastu teatise, mis sisaldas kapitaliturgude liidu loomise tegevuskava³. [...] Kapitaliturgude liidu tegevuskavas on märgitud, et võlanõudeid on keeruline piiriülese tagatisena kasutada, sest võlanõuete **loovutamise** [...] kehtivust kolmandate isikute suhtes käsitletakse eri liikmesriikide õiguses erinevalt, ning on jõutud järeldusele, et selline õiguslik ebakindlus takistab selliste majanduslikult oluliste finantstehingute tegemist nagu näiteks väärtpaberistamine. Kapitaliturgude liidu tegevuskavas on teatavaks tehtud, et komisjon teeb ettepaneku ühtsete normide kohta, et tagada õiguskindlus selles, millist siseriiklikku õigust tuleks kohaldada nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes.
- (7) 29. juunil 2016 võttis komisjon vastu aruande finantstagatiskokkuleppeid käsitleva direktiivi 2002/47/EÜ artikli 3 lõike 1 asjakohasuse kohta,⁴ milles on analüüsitud küsimust, kas direktiiv toimib krediidinõuete tagatiseks andmisel nõutavate vorminõuete seisukohast tulemuslikult ja tõhusalt. Aruandes on leitud, et ettepanek ühtsete normide kohta, mis käsitleksid nõuete **loovutamise** [...] kehtivust kolmandate isikute suhtes, võimaldaks õiguskindlust tagades kindlaks määrata, millise riigi õigust tuleks kohaldada nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, ja see omakorda aitaks saavutada suuremat õiguskindlust ka juhtudel, kui krediidinõuded antakse tagatiseks piiriüleselt.
- (8) 29. septembril 2016 võttis komisjon vastu aruande nõudeõiguse loovutamise või ülemineku kehtivusest kolmandate isikute suhtes ning loovutatud nõudeõiguse eelisseisundist teise isiku õiguste suhtes. Aruandes on jõutud järeldusele, et ühtsed kollisiooninormid [...], millega reguleeritakse nõuete loovutamiste kehtivust kolmandate isikute suhtes ning eelisseisundi küsimusi konkureerivate nõude omandajate vahel või nõude omandajate ja teiste õiguste omajate vahel, suurendaksid õiguskindlust ning vähendaksid liikmesriikide lähenemisviiside mitmekesisusega seotud praktilisi probleeme ja õiguskulusid.

³ COM(2015) 468 lõplik.

⁴ COM(2016) 430 lõplik.

- (9) Käesoleva määruse sisuline kohaldamisala ja sätted peaksid olema kooskõlas määrusega (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“),⁵ määrusega (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“),⁶ määrusega (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud)⁷ ning määrusega (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (**maksejõuetusmenetluse määrus**)⁸. [...]
- (10) Käesoleva määrusega rakendatakse kapitaliturgude liidu tegevuskava. Samuti täidetakse sellega Rooma I määruse artikli 27 lõikes 2 sätestatud nõue, mille kohaselt peab komisjon esitama aruande ja vajaduse korral ettepaneku, mis käsitleb nõude loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes ning nõude omandaja eelisseisundit teise isiku õiguste suhtes.
- (11) Praegu ei ole liidu tasandil kehtestatud kollisiooninorme, mis käsitleksid nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute [...] suhtes. **Juhul kui kõnealust küsimust käsitlevad** [...] kollisiooninormid on liikmesriikide tasandil kehtestatud, **on need üksteisest erinevad** [...]. Nõuete piiriülesel loovutamisel tekitab liikmesriikide kollisiooninormide ebahühtlus õiguslikku ebakindlust selles osas, milline õigus kohaldub nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes. Õiguskindluse puudumine tähendab, et nõuete piiriülese loovutamise korral esineb õiguslik risk, mida ei esine nõuete loovutamisel ühe riigi õigusruumi piires, kuna kohaldada võib erinevaid siseriikliku materiaalõiguse norme, sõltuvalt sellest, millise liikmesriigi kohus või ametiasutus **loovutatud** nõuete omandiõigust puudutavat vaidlust lahendab.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“) (ELT L 199, 31.7.2007, lk 40–49).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6–16).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1–32).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19–72).

- (12) Kui nõude omandaja ei ole õiguslikust riskist teadlik või otsustab seda ignoreerida, võib ta kanda ettenägematut rahalist kahju. Ebakindlus piiriüleselt loovutatud nõuete omandiõiguse osas võib avaldada järelmõju ning finantskriisi mõju süvendada ja pikendada. Kui nõude omandaja otsustab õiguslikku riski vähendada ja kasutab õigusnõustamist, on tema tehingukulud võrreldes nõuete loovutamisega ühe riigi õigusruumi piires suuremad. Kui õiguslik risk heidutab nõude omandajaid ja nad otsustavad seda vältida, võivad nad loobuda ärivõimalustest ja turgude lõimumine võib väheneda.
- (13) Käesoleva määruse eesmärk on tagada õiguskindlus, kehtestades ühised kollisiooninormid, millega määratakse kindlaks, millise riigi õigust kohaldatakse nõuete **piiriülese** loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes.
- (14) Nõue annab võlausaldajale õiguse nõuda võlgnikult teatava rahasumma maksmist või **mitterahalise** [...] kohustuse täitmist. Nõude loovutamise puhul annab võlausaldaja (nõude loovutaja) **oma** [...] õiguse võlgnikult võlga sisse nõuda üle teisele isikule (nõude omandaja). See, milline õigus reguleerib lepingulisi võlasuhteid võlausaldaja ja võlgniku vahel, nõude loovutaja ja selle omandaja vahel ning nõude omandaja ja võlgniku vahel, on kindlaks määratud Rooma I määruses sätestatud kollisiooninormidega. **Rooma I määruse artikli 14 lõikes 1 ette nähtud kollisiooninormid reguleerivad nõude loovutaja ja nõude omandaja vahelist lepingulist suhet ning Rooma I määruse artikli 14 lõikes 2 ette nähtud kollisiooninormid reguleerivad nõude omandaja ja võlgniku vahelist lepingulist suhet**⁹.

⁹ [...]

- (15) Käesolevas määruses sätestatud kollisiooninormid peaksid reguleerima nõuete loovutamise kehtivust **kolmandate isikute** [...]suhtes nii loovutamises osalevate poolte vahel kui ka kolmandate isikute (**näiteks** nõude loovutaja võlausaldaja) puhul, **ilma et see piiraks võlgniku õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Rooma I määruse artikli 14 lõikest 2** [...].
- (16) Käesoleva määrusega reguleeritud nõuded **hõlmavad (kuid ei ole piiratud nendega)** nõudeid klientide vastu, **krediidinõudeid, direktiivis 2002/47/EÜ määratletud raha, direktiivis 2009/110/EÜ määratletud e-raha ja** [...] direktiivis 2014/65/EL [...] ¹⁰ määratletud finantsinstrumentidest **tulenevaid nõudeid – välja arvatud nõuded, mis tulenevad vabalt võõrandatavatest väärtpaberitest, rahaturuinstrumentidest või investeerimisfondi osakutest, olenemata sellest, kas need on emiteeritud hajusraamatu tehnoloogia abil või mitte.**
- (16bis) Krüptovaraturge käsitleva määruse [XXX] kohaselt on hajusraamatu tehnoloogia teatavat liiki tehnoloogia, mis toetab krüpteeritud andmete hajussalvestamist. Käesolev määrus peaks põhinema tehnoloogianeutraalsel lähenemisviisil.**

¹⁰ [...]

Tehnoloogianeutraalse õigusaktina peaks käesolev määrus hõlmama varadest tulenevaid nõudeid, olenemata varade emiteerimiseks, üleandmiseks või säilitamiseks kasutatavast tehnoloogiast, hõlmates seega krüptovaradest tulenevaid nõudeid. Mõned krüptovarad, mis on krüptovaraturge käsitlevas määruses [XXX] määratletud kui „e-raha tokenid“, on mõeldud eelkõige kasutamiseks maksevahendina ja nende funktsioon on väga sarnane e-raha funktsiooniga, nagu on määratletud e-raha käsitlevas direktiivis 2009/110/EÜ. Muud krüptovarad kvalifitseeruvad siseriikliku õiguse kohaselt finantsinstrumentideks, mis kuuluvad finantsinstrumentide turgude direktiivi kohaldamisalasse. Selleks et vältida kirjeldamisprobleeme seoses sellega, kas teatav krüptovara kvalifitseerub finantsinstrumendiks või muud liiki krüptovaraks, peaks käesolev määrus hõlmama kõikidest krüptovaradest tulenevaid nõudeid, välja arvatud nõudeid, mis tulenevad krüptovaradest, mis kvalifitseeruvad vabalt võõrandatavateks väärtpaberiteks, rahaturuinstrumentideks või investeerimisfondi osakuteks.

(16i) Käesolevat määrust tuleks kohaldada nii olemasolevate kui ka tulevaste nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes. Nõuete loovutatavust, sealhulgas küsimust, kas tulevased nõuded on loovutatavad, reguleerib Rooma I määruse artikli 14 lõike 2 kohaselt loovutatud nõude suhtes kohaldatav õigus.

(16a) Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada finantsinstrumentide üleandmise mõju suhtes kolmandatele isikutele, olenemata sellest, kas need on emiteeritud hajusraamatu tehnoloogia abil või mitte, sealhulgas selliste finantsinstrumentidega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste loovutamise kaudu. Käesolevat määrust ei tuleks eelkõige kohaldada vabalt võõrandatavate väärtpaberite, rahaturuinstrumentide ja ühisinvesteeringute osakute üleandmise mõju suhtes kolmandatele isikutele, sealhulgas selliste finantsinstrumentidega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste loovutamise kaudu, olenemata sellest, kas üleandmine toimub sertifikaadi füüsilise üleandmise teel, registrikandena registris, kontol või keskses deponooriumis või selliste nõuete loovutamise teel nagu näiteks nõue nende instrumentide üleandmiseks järgmise vahendaja kaudu vahendajate ahelas. [...]. Kuna tuletisinstrumentid on finantsinstrumentid ja ka lepingud ning kuna käesolev määrus ei peaks hõlmama lepingute üleandmist või uuendamist, ei tuleks käesolevat määrust kohaldada tuletisinstrumentide üleandmise kehtivuse suhtes kolmandatele isikutele. Käesolevat määrust ei tuleks samuti kohaldada krüptovarade üleandmise kehtivuse suhtes kolmandatele isikutele, olenemata sellest, kas need kvalifitseeruvad finantsinstrumentideks, sealhulgas selliste krüptovaradega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste loovutamise kaudu.

(16ii) Nõude täitmist (näiteks laenu tagasimaksmine) võib tagada pandiõigusega (näiteks hüpoteek või tagatis). Pandiõiguse võib luua nõuete või varade suhtes, mis ei ole nõuded. Muu vara kui nõuded hõlmab kinnisvara; materiaalsel vallasvara, olenemata sellest, kas see on kantud seadusega ettenähtud avalikku registrisse või mitte (näiteks sõiduk või masin); ning immateriaalsel vallasvara, olenemata sellest, kas see on kantud seadusega ettenähtud avalikku registrisse või mitte (näiteks intellektuaalomandi õigused). Käesolev määrus peaks hõlmama nõuete loovutamist kas otseselt (näiteks klientide vastu olevate nõuete loovutamine faktoorile) või nõuetega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste loovutamise kaudu (näiteks tagatis klientide vastu olevatele nõuetele). Käesolev määrus ei peaks siiski hõlmama nõueteks mitteoleva vara üleandmist, olenemata sellest, kas see toimub otseselt (näiteks vabalt võõrandatavate väärtpaberite üleandmine) või nõueteks mitteoleva varaga seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste loovutamise kaudu (näiteks hüpoteek kinnisvarale või tagatis vabalt võõrandatavatele väärtpaberitele).

(16aa) Käesoleva määrusega määratletud õigust tuleks kohaldada nõude loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, kui loovutatud nõue on tagatud õigusega kinnisasjale või vallasvarale, mis tuleb kanda seadusega ette nähtud avalikku registrisse. Käesolevat määrust ei tuleks siiski kohaldada pandiõiguse üleandmise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, kui pandiõigus hõlmab kinnisasja või vallasvara, mis tuleb kanda seadusega ette nähtud avalikku registrisse, sealhulgas kõik vormi- või registreerimisnõuded, mis tulenevad selle riigi õigusest, kus kinnisasi asub või kus registrit peetakse, et tagada pandiõiguse üleandmise tulemuslikkus. Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada ka ühegi küsimuse suhtes, mis on seotud pandiõiguse jõustamisega, sealhulgas õigusega tulule.

(16aaa) Käesoleva määruse alusel kohaldatav õigus ei tohi langeda kokku selle riigi õigusega, kus kinnisasi asub või kus registrit peetakse (näiteks seetõttu, et nõude loovutaja harilik viibimiskoht on riigis A ja kinnisasi asub riigis B). Sellistel juhtudel peaks selleks i) et nõude omandajal tekiks omandiõigus nõude üle, olema täidetud käesoleva määrusega kindlaks määratud õiguse nõuded, ja ii) et omandaja omandaks omandiõiguse nõude tagatiseks olevale kinnisasjale või registrisse kantud vallasvarale, olema täidetud sellise pandiõiguse üleandmise kohustuslikud nõuded, mis on sätestatud selle riigi kollisiooninormides, kus kinnisasi asub või kus registrit peetakse (tavaliselt *lex rei sitae* või *lex registrationis*), sealhulgas mis tahes vormi- või registreerimisnõuded.

(16ab) Siiski on mõnes õigussüsteemis pandiõigus seotud tagatud nõudega, nii et selle riigi õiguse kohaselt, kus kinnisasi asub või kus registrit peetakse, tuleb pandiõiguse üleandmise tulemuslikkuse eesmärgil järgida teatavaid vormi- või registreerimisnõudeid, et nõude omandajal tekiks omandiõigus nõude üle, ning selliste pandiõiguse omandamiseks vormi- või registreerimisnõuete täitmine või täitmata jätmine võib avaldada mõju, kui lahendatakse võimalikke prioriteedikonflikte tagatud nõude suhtes.

Sellistel juhtudel ei tuleks käesolevat määrust kohaldada pandiõiguse üleandmise tulemuslikkuse vormi või registreerimisega seotud nõuete täitmise või täitmata jätmise kehtivuse suhtes, kui lahendatakse prioriteedikonflikte tagatud nõude suhtes. Seetõttu ei tuleks käesoleva määruse alusel kohaldatavat õigust kohaldada selleks, et lahendada prioriteedikonflikte nõude suhtes, mis on tagatud õigusega kinnisasjale või vallasvarale, mis tuleb kanda seadusega ette nähtud avalikku registrisse, ning eelkõige mille osapoolteks on i) tagatud nõude konkureeriv omandaja, kes on järginud käesoleva määruse alusel kohaldatavat õigust, et omandada omandiõigus loovutatud nõude suhtes, ning samuti vormi- või registreerimisnõudeid, mis tulenevad selle riigi õigusest, kus kinnisasi asub või kus registrit peetakse, et omandada omandiõigus õiguse üle, millega nõue on tagatud, ning ii) tagatud nõude konkureeriv omandaja, kes on järginud üksnes käesoleva määruse alusel kohaldatavat õigust, et omandada omandiõigus loovutatud nõude suhtes.

(16b) Nõue on immateriaalne vara. Selle võib loovutada immateriaalse varana või kui see sisaldub sertifikaadis või on kajastatud registrikandena, võib selle üle anda materiaalse varana või krediteerimise ja debiteerimise teel. Seda, kas nõuet saab loovutada immateriaalse varana, kas see saab sisalduda sertifikaadis või kajastuda registrikandes, määratakse kindlaks materiaalõiguse alusel, mida kohaldatakse nõude suhtes Rooma I määruse artikli 14 lõike 2 kohaselt. Käesolev määrus peaks olema horisontaalne õigusakt, millega kehtestatakse üldised kollisiooninormid, mida kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, kui nõuded loovutatakse immateriaalse varana (*lex generalis*). Kui nõuded sisalduvad sertifikaadis (näiteks esitajavõlakirjad või intressikupongid, mis on esitajavõlakirjast füüsiliselt lahutatavad) või on kajastatud registrikandena (näiteks võlakirjad registrikande vormis või intressikupongid eraldi registrikandena), tuleks selliste nõuete üleandmise kehtivus kolmandate isikute suhtes käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta ning kohaldada tuleks spetsiaalseid kollisiooninorme, mida kohaldatakse seoses materiaalseks varaks olevate nõuete üleandmise kehtivusega kolmandate isikute suhtes (näiteks normid, millega reguleeritakse vabalt kaubeldavaid instrumente või finantsinstrumente) või seoses krediteerimise ja debiteerimisega (näiteks normid, millega reguleeritakse finantsinstrumente registrikande vormis) (*lex specialis*). Sertifikaadis sisalduvate või registrikandes kajastuvate nõuete loovutamise välistamine peaks laienema olukordadele, kus nõue on registreeritud registris, mida peab äriühing, mis emiteerib nõude aluseks olevaid väärtpabereid, näiteks nimelisi aktsiaid.

(16c) Nõuded võivad tuleneda vabalt võõrandatavatest väärtpaberitest, näiteks aktsiast tulenev dividendinõue või võlakirjast tulenev intressinõue. Need nõuded võib olenevalt väärtpaberi suhtes kohaldatavast õigusest loovutada eraldi väärtpaberist, millest need tulenevad, ja immateriaalses vormis (näiteks võib aktsionär loovutada dividendinõuded pangale tagatisena rahaliste vahendite saamiseks). Nõuete loovutamine eraldi väärtpaberist, millest need tulenevad, ja immateriaalsel kujul (st juhul, kui need ei sisaldu sertifikaadis, ei kajastu registrikandes ega ole registreeritud hajusraamatu tehnoloogia abil) tuleks väärtpaberitele kohaldatava õigusega sidususe tagamise huvides ja arvestades, et liikmesriikides on kasutusel erinevad tavad, samuti käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.

(16d) Nõuded, mis tulenevad käskvekslitest, tšekkidest ja lihtvekslitest ning muudest vabalt kaubeldavatest instrumentidest sellisel määral, mil nõuded tekivad selliste muude kaubeldavate instrumentide kaubeldavusest, tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Mõistel „vabalt kaubeldavad instrumendid“ on eraõiguses ja liidu finantsalases õigustikus erinev tähendus. Liidu finantsalases õigustikus, eelkõige direktiivis 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta,¹¹ on mõiste „vabalt kaubeldavad instrumendid“ laiem mõiste, mis hõlmab instrumente, millega saab kapitaliturgudel vabalt kaubelda, hõlmates seega selliseid finantsinstrumente nagu vabalt võõrandatavad väärtpaberid ja tuletisinstrumendid. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks mõistet „vabalt kaubeldavad instrumendid“ mõista Rooma I määruse artikli 1 lõike 2 tähenduses ja nii, et see hõlmab ka veokirju niivõrd, kui võrd veokirjast tulenevad nõuded tulenevad veokirja kaubeldavast olemusest, ja esitajavõlakirju niivõrd, kui võrd esitajavõlakirjast tulenevad nõuded tulenevad selle kaubeldavast olemusest.

¹¹ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL \(ELT L 173, 12.6.2014, lk 349–496\).](#)

(16e) Kooskõlas Rooma I määrusega ei tuleks käesolevat määrust kohaldada seoses selliste nõuete loovutamise kehtivusega kolmandate isikute suhtes, mida reguleerib äriühinguõigus ning muid juriidilisi isikuid ja organiseeritud isikute ühendusi käsitlev õigus, näiteks seoses äriühingute ja muude juriidiliste isikute või organiseeritud ühenduste asutamisega registreerimise teel või muul moel, nende õigus- ja teovõimega, sisemise struktuuri või lõpetamisega ning osanike ja juhtide isikliku vastutusega äriühingu, muu juriidilise isiku või ühenduse kohustuste eest.

(16f) Käesolev määrus peaks hõlmama sellise nõude loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes, mis kontoomanikul või kolmandal isikul võib olla seaduse alusel, sealhulgas tagasisaamiseks, tagasiandmiseks või kahju hüvitamiseks seoses direktiivi 2003/87/EÜ (heitkogustega kauplemise süsteemi direktiiv) kohaste saastekvootidega tehtud tehingutega, mis on muutunud liidu saastekvootide kontode ja tehingute registris lõplikuks, näiteks pettuse või tehnilise vea korral. See ei tohiks põhjustada tehingu tagasipööramist, tühistamist või likvideerimist liidu registris.

(17) Käesolev määrus **peaks käsitlema** [...] nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes. See ei **peaks** [...] hõlmama lepingute (näiteks tuletislepingute) üleminekut, mis sisaldavad nii õigusi (või nõudeid) kui ka kohustusi, ega selliseid õigusi ja kohustusi sisaldavate lepingute uuendamist. **Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada ka võimalike prioriteedikonfliktide suhtes, mis tulenevad lepingus sisalduva nõude loovutamisest ja selle lepingu uuendamisest.** Kuna käesolevas määruses ei **peaks** [...] käsitletama lepingute üleandmist ega uuendamist, **tuleks** [...] finantsinstrumentidega kauplemist ning nende kliirimist ja nendega arveldamist ka edaspidi reguleerida õigusega, mida kohaldatakse lepinguliste võlakohustuste suhtes Rooma I määruse kohaselt. [...]

(18) [...]12[...]13[...]14[...]15[...]

[...] Käesolevat määrust tuleks kohaldada üldiselt: käesoleva määruse kohaselt kindlaks määratud õigust tuleks kohaldada ka siis, kui tegemist ei ole liikmesriigi õigusega.

(19[...]) Prognosistavus on äärmiselt oluline kolmandate isikute jaoks, kes soovivad saada loovutatud nõude suhtes omandiõigust. Kui nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldada selle **riigi** [...]õigust, kus asub nõude loovutaja harilik viibimiskoht, teavad asjaomased kolmandad isikud, millise riigi õigus nende õigusi reguleerib. Seega tuleks reeglina kohaldada nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigust. Seda reeglit tuleks eelkõige kohaldada faktooringu ja **finantstagatiskokkulepetega** [...] seotud nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes ning juhul, kui pooled ei ole valinud loovutatud nõude suhtes kohaldatavat õigust, väärtpaberistamise **ja pandikirjade emiteerimisega seotud nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes.**

12 [...]
13 [...]
14 [...]
15 [...]

(20[...]) Nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes reeglina kohalduvaks valitud õigus peaks võimaldama kohaldatava õiguse kindlaksmääramist ka juhul, kui loovutatakse tulevasi nõudeid **või** [...] kui **korraga loovutatakse mitmeid nõudeid, mis on mõlemad levinud tava**, näiteks faktooringu puhul. Nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õiguse kohaldamine **lihtsustab reeglina** [...] selle õiguse kindlaksmääramist, mida kohaldatakse tulevaste nõuete loovutamise **ja korraga mitmete nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes vastavalt erinevate riikide õigusele.**

(21[...]) Vajadus määrata kindlaks, kellel on loovutatud nõude suhtes omandiõigus, on **eriti oluline** [...] siis, kui nõude loovutaja muutub maksejõuetuks, **sest nõuded on varad, mida saab arvata pankrotivara hulka, ja võlausaldajad peavad teadma, kas loovutatud nõuded on veel selle osa.** [...] Seetõttu on soovitatav, et käesolevas määruses sätestatud kollisiooninormid ja **maksejõuetusmenetluse määruses** (määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta) sätestatud kollisiooninormid oleksid sidusad. Sidusus tuleks saavutada sel teel, et reeglina kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigust, kuna nõude loovutaja hariliku viibimiskoha kasutamine ühendava tegurina langeb **tavaliselt** kokku võlgniku põhihuvide keskme kasutamisega ühendava tegurina maksejõuetusmenetluste puhul.

(22) Käesolevas määruses ja maksejõuetusmenetluse määruses on sätestatud täiendavad kollisiooninormid. Käesoleva määrusega kindlaks määratud kohaldatavat õigust tuleks kohaldada kõigepealt selleks, et teha kindlaks, kas enne maksejõuetusmenetluse algatamist esitatud nõuete loovutamine on kolmandate isikute, sealhulgas nõude loovutaja võlausaldajate suhtes jõustunud. Kui nõuete loovutamine on jõustunud, tuleks maksejõuetusmenetluse määruse alusel kohaldatava õigusega kindlaks määrata, kas loovutamine kahjustas võlausaldajaid tervikuna, ning reguleerida sellega loovutamise tühiseks või mittetäidetavaks tunnistamist. Kui nõue loovutatakse pärast maksejõuetusmenetluse algatamist, tuleks maksejõuetusmenetluse määruse alusel kohaldatava õigusega kindlaks määrata, kas või millistel tingimustel saab loovutamise teostada. Kui maksejõuetusmenetluse suhtes kohaldatavas õiguses sätestatud tingimustest ei tulene teisiti, tuleks käesoleva määruse alusel kohaldatava õigusega kindlaks määrata loovutamise kehtivus kolmandate isikute suhtes.

- (23) 2001. aasta ÜRO konventsioonis nõuete loovutamise kohta rahvusvahelises kaubanduses on sätestatud, et nõude omandaja õiguse eelisseisundit loovutatud nõude suhtes konkureeriva nõudeomandaja õiguse ees reguleerib selle riigi õigus, kus nõude loovutaja asub. Käesoleva määruse kohaselt **reeglina kohaldatava õiguse** [...] kokkulangevus rahvusvahelisel tasandil konventsiooniga valitud lahendusega peaks hõlbustama rahvusvaheliste vaidluste lahendamist.
- (24) Kui nõude loovutaja harilik viibimiskoht muutub sama nõude mitme loovutamise vahel, peaks kohaldatav õigus olema selle riigi õigus, kus nõude loovutaja harilik viibimiskoht asus ajal, mil toimus [...] loovutamine, **mis muutus esimesena** kehtivaks kolmandate isikute suhtes, tulenevalt nõude loovutaja hariliku viibimiskoha [...] õigusest, mida loovutamise **suhtes kohaldatakse. Seetõttu tuleks iga loovutamise suhtes kohaldatava nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õiguse alusel kindlaks määrata iga loovutamise jõustumise hetk kolmandate isikute suhtes** [...].
- (25) Vastavalt turutavadele ja turuosaliste vajadustele peaks teatavate nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes erandina reguleerima loovutatava nõude õigus, st see õigus, mis reguleerib võlausaldaja ja võlgniku vahelist algset lepingut, millest nõue tuleneb.

(26) Olukorras, kus kontoomanik loovutab kontole kantud raha, st kus kontoomanik on võlausaldaja / nõude loovutaja ja **kontohaldur** [...] võlgnik, peaks nõude loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes reguleerima loovutatud nõude õigus. Selliste kolmandate isikute jaoks, nagu nõude loovutaja võlausaldajad ja nõude konkureerivad omandajad, on prognoositavus suurem, kui selliste nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldatakse loovutatud nõude õigust, kuna üldiselt eeldatakse, et kontoomaniku nõuet kontole kantud raha suhtes reguleerib selle **riigi** [...] õigus, kus asub **kontohaldur** [...] (mitte kontoomaniku / nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigus). See õigus valitakse tavaliselt kontoomaniku ja **kontohalduri** [...] vahelises kontolepingus. **Tehnoloogianeutraalse lähenemisviisi kohaselt tuleks loovutatud nõude õigust kohaldada ka e-raha suhtes, nagu see on määratletud direktiivis 2009/110/EÜ (teine e-raha direktiiv), ja e-raha tokenite suhtes, nagu need on määratletud krüptovaraturge käsitlevas määruses [XXX].**

(26a) Käesoleva määruse kohaldamisel ei käsitata rahaülekannet ühelt kontolt teisele nõude loovutamisenä.

(27) Finantsturgude sujuva toimimise säilitamiseks [...] tuleks finantsinstrumentidest [...], näiteks tuletislepingutest tulenevate nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, sealhulgas juhul, kui nõuded on välja antud hajusraamatu tehnoloogia abil, kohaldada loovutatud nõude suhtes kohaldatavat õigust [...]. Tuletislepingutest tulenevad nõuded võivad olla nõuded vahemaksete tegemiseks tuletislepingu kehtivuse ajal ja nõuded tasaarvestussumma saamiseks tuletislepingu lõpetamisel. Loovutatud nõude suhtes kohaldatava õiguse kohaldamine tähendab, et selliste nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldatakse õigust, mille pooled on valinud oma tuletislepingute reguleerimiseks vastavalt Rooma I määruse artiklile 3 (kui tuletisinstrumentide positsioonid antakse üle börsiväliselt), või kui õiguse valiku puudumisel antakse tuletisinstrumentide positsioonid üle kauplemiskohas (börsil kaubeldavad tuletisinstrumentid), kohaldatakse kauplemiskoha õigust vastavalt Rooma I määruse artikli 4 lõike 1 punktile h. Samamoodi, kui tuletislepingutest tulenevad nõuded antakse üle finantsturu taristute või süsteemide raames, kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes õigust, mille finantsturu taristu või süsteemi pooled on valinud vastavalt arvelduse lõplikkuse direktiivi artikli 2 punkti a nõuetele. Rooma I määruse artikli 14 lõike 2 kohaselt tuleks nõude loovutatavus kindlaks määrata loovutatud nõude suhtes kohaldatava õiguse abil, olenemata sellest, kas pooled on selle valinud või kui valikut ei ole tehtud, nagu on sätestatud kauplemiskoha eeskirjades.

(27bis) Loovutatud nõude suhtes kohaldatav õigus peaks reguleerima ka sellistest krüptovaradest tulenevate nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes, mis ei kvalifitseeru finantsinstrumentideks või e-rahaks.

(27i) Finantsturu sujuva toimimise jaoks on samuti vajalik, et loovutatud nõude suhtes kohaldatavat õigust kohaldatakse selliste nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, mis tulenevad i) finantslepingutest (näiteks raamlepingust) ning nendega seotud finantstagatiskokkulepetest ja tasaarvestuskorrast, nagu on määratletud käesolevas määruses; ning ii) finantsturgudel tehtud tehingutest (st finantsinstrumentide üleandmine börsiväliselt või kauplemisskohtades); ning iii) osalemisest finantsturu taristus või süsteemides, nagu näiteks keskse vastaspoolega kliiringusüsteemid ja arveldussüsteemid. See tähendab, et nõuete loovutamisel, mis tulenevad eespool mainitud lepingutest ja kokkulepetest, finantsturgudel sõlmitud kauplemisslepingutest ning finantsturu taristu või süsteemide raames sõlmitud kliiringu ja arveldusega seotud lepingutest, kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes õigust, mille pooled on valinud või õiguse valiku puudumisel vaikimisi kohaldatavat õigust. Finantslepingu ja sellega seotud kokkuleppe pooled, kauplemisslepingu pooled ja finantsturu taristu või süsteemi raames sõlmitud lepingu pooled peaksid nende lepingu suhtes kohaldatava õiguse valima börsiväliste tehingute puhul vastavalt Rooma I määruse artiklile 3 ja finantsturu taristu või süsteemi raames sõlmitud lepingute puhul vastavalt arvelduse lõplikkuse direktiivi artikli 2 punktile a. Kauplemisskohas sõlmitud tehingule vastavalt Rooma I määruse artikli 4 lõike 1 punktile h kohaldatakse õiguse valiku puudumisel kauplemisskoha õigust. Finantsturgudel sõlmitud kauplemisslepingute (börsivälised või kauplemisskohas sõlmitud) ja lepingute puhul, mis on sõlmitud kliiringu- või arveldussüsteemi finantsturu taristu või süsteemi raames, tagatakse finantsturgude sujuv toimimine seeläbi, et õigus, mida kohaldatakse sellistest lepingutest tulenevate nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes (loovutatud nõude suhtes kohaldatav õigus) on sama õigus, mida kohaldatakse selliste lepingute suhtes, see tähendab poolte valitud õigus, mida kohaldatakse börsiväliste tehingute lepingute suhtes (vastavalt Rooma I määruse artiklile 3), õigus, mille süsteemis sõlmitud lepingu pooled on valinud (nagu on nõutud arvelduse lõplikkuse direktiivi artikli 2 punktis a), või õiguse valiku puudumisel kauplemisskoha õigus kauplemisskohas sõlmitud tehingute puhul (vastavalt Rooma I määruse artikli 4 lõike 1 punktile h).

(27ii) Valuuta vahetustehingutest tulenevate nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes tuleks reguleerida ka loovutatud nõude suhtes kohaldatava õigusega kas tuletisinstrumentidest tulenevate nõuetena ja seega finantsinstrumentidest tulenevate nõuetena või valuuta hetketehingutest tulenevate nõuetena komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/565 artikli 10 lõike 2 punktis a sätestatud tingimustel.

(27a) Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks finantsturgudel tehtud tehinguid käsitada nii, et need hõlmavad börsiväliseid tehinguid ning kauplemiskohtades ja börsidel, sealhulgas EMP reguleeritud turgudel, mitmepoolsetes kauplemissüsteemides ja organiseeritud kauplemissüsteemides tehtud tehinguid või finantsinstrumentide turgude direktiivi alusel volitatud kliendi korralduste süsteemse täitja kaudu tehtud tehinguid ning igal juhul tehinguid, mis on tehtud kolmandate riikide funktsionaalselt samaväärsetel finantsturgudel. Finantsturgude taristus osalemist tuleks käsitada nii, et see hõlmab kõiki väärtpaberiarveldus- ja maksesüsteeme, tegevusloa saanud või reguleeritud finantsturu taristuid, nagu keskne vastaspool ja väärtpaberite keskdepositoorium, ning mis tahes süsteeme, mis on määratud või muul viisil kaitstud arvelduse lõplikkuse direktiivi¹⁶ kohaldamise eesmärgil, ning igal juhul kõiki kolmandate riikide funktsionaalselt samaväärseid finantsturu taristuid.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiiv 98/26/EÜ arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45–50).

(27b) Laenu vormis krediidi andmise lepingutest tulenevate nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes tuleks reguleerida loovutatud nõude suhtes kohaldatava õigusega. See peaks hõlmama direktiivi 2002/47 artikli 2 lõike 1 punktis o määratletud krediidinõudeid, mida kasutatakse eurosüsteemis sageli finantstagatisena. Selleks et hõlbustada sündikaatlaenudest ja laenupõhisest ühisrahastusest tulenevate nõuete piiriülest loovutamist järelturul, tuleks sündikaatlaenudest ja laenupõhisest ühisrahastusest tulenevate nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldada samuti loovutatud nõude suhtes kohaldatavat õigust.

(28) Väärtpaberistamise käigus loovutatavate nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel tuleks tagada paindlikkus, selleks et vastata kõigi väärtpaberistajate vajadustele ja hõlbustada piiriülese väärtpaberistamise turu laienemist väiksemate ettevõtjateni. **See ei tohiks piirata finantsturgude suhtes kohaldatavate regulatiivsete eeskirjade kohaldamist. Väärtpaberistamine tuleks määratleda kooskõlas määrusega (EL) nr 2017/2402.¹⁷ Võttes arvesse, et pandikirjade emiteerimisel on väärtpaberistamisega sarnased tunnused, ja niivõrd, kuivõrd pandikirjade emiteerimisega kaasneb nõuete loovutamine, tuleks pandikirjade emiteerimise suhtes kohaldada samasugust paindlikkust. Pandikirjad tuleks määratleda kooskõlas direktiiviga (EL) nr 2019/2162.¹⁸**

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2402, millega kehtestatakse väärtpaberistamise üldnormid ning luuakse lihtsa, läbipaistva ja standarditud väärtpaberistamise erinormid ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ ja 2011/61/EL ning määrusi (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 648/2012.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/2162, mis käsitleb pandikirjade emiteerimist ja pandikirjade avalikku järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2009/65/EÜ ja 2014/59/EL.

(28a) Kui [...] väärpaberistamise **või pandikirjade emiteerimise** käigus loovutatavate nõuete **loovutamise** kehtivusele kolmandate isikute suhtes **kohaldatakse** [...] vaikumisi nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigust, peaks nõude loovutajal (**väärpaberistamise** tehingu algataja) ja nõude omandajal (**väärpaberistamise** tehingu eriotstarbeline ettevõtja) olema võimalus valida, et nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldub loovutatava nõude suhtes kohaldatav õigus. **Kui aga loovutatud nõude suhtes kohaldatavat õigust kohaldatakse vaikumisi nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, peaks väärpaberistamise või pandikirjade emiteerimise käigus nõude loovutajal ja nõude omandajal olema võimalik kokku leppida, et nõuete loovutamise kehtivuse suhtes kolmandate isikute suhtes tuleks kohaldada nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigust.** Nõude loovutajal ja selle omandajal peaks **seega** [...] olema võimalus otsustada, et väärpaberistamise **või pandikirjade emiteerimise** [...] käigus loovutatavate nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes reguleerib normina nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigus või loovutatava nõude suhtes kohaldatav õigus, võttes arvesse tehingu struktuuri ja eripära, näiteks väärpaberistamise tehingu algatajate arvu ja asukohta ning seda, mitme riigi õigused reguleerivad loovutatavaid nõudeid.

(28b) Õiguskindluse huvides ja selleks, et oleks võimalik kontrollida õiguse valiku olemasolu, tuleks õiguse valikut käsitlev kokkulepe dokumenteerida kirjalikult või elektrooniliselt, mis tagab kokkuleppe püsiva säilitamise.

(29) Prioriteedikonflikt võib tekkida sama nõude omandajate vahel olukorras, kus nõude loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldatakse ühe loovutamise puhul nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigust ja teise loovutamise puhul loovutatud nõude suhtes kohaldatavat õigust. Sellisel juhul peaks prioriteedikonflikti lahendamiseks kohaldatav õigus olema õigus, mida kohaldati selle nõude loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, mis kohaldatava õiguse kohaselt kolmandate isikute suhtes esimesena kehtima **hakkas** [...].

(30) Selle siseriikliku õiguse kohaldamisala, mida käesoleva määruse kohaselt kohaldatakse nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, peaks olema ühetaoline.

Käesoleva määruse kohaselt kohaldatavaks tunnistatud siseriiklik õigus peaks eelkõige reguleerima i) **nõude** loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes, st samme, mis tuleb võtta **selleks**, et nõude omandaja **omandaks** loovutatud nõude suhtes omandiõiguse (näiteks võlgniku kirjalik teavitamine loovutamisest); ja ii) prioriteediküsimusi, st konflikte nõude mitme **konkureeriva** omandaja vahel, et teha selgeks, kellele **kuulub loovutatud** nõude suhtes omandiõigus (näiteks nõude kahe omandaja vahel, kui sama nõuet on loovutatud kaks korda, või nõude omandaja ja nõude loovutaja võlausaldaja vahel). **Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab nõude omandiõiguse saamine õigust nõudele ja muid siseriikliku õiguse kohaseid õigusi, nagu pandipidaja õigused.**

(31) Võttes arvesse käesoleva määruse üldist kohaldatavust, võidakse kohaldatavaks õiguseks määrata erinevate õigustraditsioonidega **riikide** [...] õigus. Kui pärast nõude loovutamist läheb üle ka nõude aluseks olev leping, peaks käesoleva määruse kohaselt **nõude** [...] loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldatavaks õiguseks määratud õigus reguleerima ka prioriteedikonflikti nõude omandaja ja isiku vahel, kes on saanud sama nõude uueks kasusaajaks nõude aluseks oleva lepingu ülemineku tagajärjel. [...]

(32) Üldsuse huvidest lähtuval kaalutlustel võimaldatakse liikmesriikide kohtutel kohaldada erandjuhtudel avalikul korral ja imperatiivsetel sätetel põhinevaid erandeid, mida tuleks **tõlgendada** [...] kitsalt.

(32a) Kui tarbija osaleb nõude loovutamises kolmanda isikuna, tuleks kohaldada tarbijakaitset käsitlevaid liidu materiaalõiguse norme, kui käesoleva määrusega kindlaks määratud õigus on liikmesriigi õigus. Kui käesoleva määrusega kindlaks määratud õigus on muu riigi kui liikmesriigi õigus, peaks vaidlust lahendaval kohtul olema õigus kohaldada kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 6 ja 7 ning nendes sätestatud tingimustel kohtu asukohariigi üldist kehtivust omavaid sätteid või keelduda kohaldatava õiguse sellise sätte kohaldamisest, mis on vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga. Kui tarbija on loovutatud nõude võlgnik, peaks tema olukorda reguleerima loovutatud nõude suhtes kohaldatav õigus vastavalt Rooma I määruse artikli 14 lõikele 2. Käesolev määrus ei tohiks mõjutada tarbijakaitset käsitlevaid liidu materiaalõiguse norme, sealhulgas tarbijakrediiti ja hüpoteeklaenu käsitlevaid norme.

(32b) Kuna mõnes liikmesriigis on kaks või enam õigussüsteemi või õigusnormide kogumit, mis reguleerivad käesolevas määruses käsitletavaid küsimusi, tuleks ette näha, mil määral käesoleva määruse sätteid kohaldatakse kõnealuste liikmesriikide eri territoriaalüksustes.

(32c) Käesolev määrus ei tohiks piirata selliste muude liidu õigusnormide kohaldamist, milles on sätestatud kollisiooninormid, mis on seotud nõuete loovutamise kehtivusega kolmandate isikute suhtes konkreetsetes küsimustes. Eelkõige ei tohiks käesolev määrus mõjutada finantstagatiste direktiivi¹⁹ artiklis 9, arvelduse lõplikkuse direktiivi artiklites 8 ja 9 ning likvideerimisdirektiivi²⁰ artiklites 24 ja 31 sätestatud kollisiooninorme ega liidu registrimäärusega²¹ reguleeritud küsimusi.

(33) Austus liikmesriikide poolt võetud rahvusvaheliste kohustuste vastu tingib selle, et käesolev määrus ei tohiks mõjutada rahvusvahelisi konventsioone, mille osaliseks käesoleva määruse vastuvõtmise ajal on üks või mitu liikmesriiki. Normide parema kättesaadavuse huvides peaks komisjon avaldama liikmesriikide saadetud teabe alusel asjakohaste konventsioonide loetelu *Euroopa Liidu Teatajas* ja **Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis**.

(33a) Käesolev määrus ei tohiks piirata liikurseadmetega seotud rahvusvaheliste tagatiste 2001. aasta Kaplinna konventsiooni ja selle protokollide kohaldamist.

(33b) Selleks et vältida käesoleva määruse tagasiulatuvat mõju, tuleks käesolevat määrust kohaldada üksnes nõuete loovutamise suhtes, kui loovutamisleping on sõlmitud käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeval või pärast seda.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/47/EÜ finantstagatiskokkulepete kohta (EÜT L 168, 27.6.2002, lk 43–50).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiiv 2001/24/EÜ krediidasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta (EÜT L 125, 5.5.2001, lk 15–23).

²¹ Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1–59).

- (34) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesoleva määrusega edendada artiklite 17 ja 47 kohaldamist, milles käsitletakse vastavalt õigust omandile ning õigust tõhusale õiguskaitselahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele.
- (35) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärke täielikult saavutada ning seepärast saaks käesoleva määruse ulatust ja mõju arvestades neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid [...] kooskõlas Euroopa Liidu [...] lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes käsitlevate kollisiooninormide soovitud ühtsust on võimalik saavutada üksnes määrusega, kuna ainult määrusega on tagatud normide järjepidev tõlgendamine ja kohaldamine liikmesriikides. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse [...] põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust [...] kaugemale.
- (36) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ja artikli 4a lõike 1 kohaselt ei osale [...] Iirimaa [...] käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole [...] tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (37) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise **lepingule** lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kollisiooni korral nõuete **vabatahtliku** loovutamise **ja lepingu alusel ülemineku** kehtivusele kolmandate isikute suhtes tsiviil- ja kaubandusasjades.

Määrust ei kohaldata eelkõige maksu-, tolli- ega haldusasjadele.

- 1a. Käesolevat määrust ei kohaldata finantsinstrumentide üleandmise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, sealhulgas selliste finantsinstrumentidega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste üleandmise kaudu. Käesolevat määrust ei kohaldata eelkõige vabalt võõrandatavate väärtpaberite, rahaturuinstrumentide või investeerimisfondi osakute üleandmise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, sealhulgas selliste finantsinstrumentidega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste üleandmise kaudu.**

- 1ab. Käesolevat määrust ei kohaldata krüptovarade üleandmise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, olenemata sellest, kas need kvalifitseeruvad finantsinstrumentideks, sealhulgas selliste krüptovaradega seotud väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste üleandmise kaudu.**

1aa. Käesolevat määrust ei kohaldata nõueteks mitteoleva varaga seotud pandiõiguste üleandmise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, eriti kui pandiõigus hõlmab kinnisasja või vallasvara, mis tuleb kanda seadusega ette nähtud avalikku registrisse, sealhulgas kõik pandiõiguse üleandmise tulemuslikkuse vormi- või registreerimisenõuded ning mõju, mis tuleneb selliste nõuete täitmisest või täitmata jätmisest tagatud nõude suhtes prioriteedikonfliktide lahendamisele.

2. Käesoleva määruse kohaldamisalast jäetakse välja järgmiste **nõuete loovutamine**:

a) [...] nõuded, mis **tulenevad** perekondlikest suhetest ja suhetest, mis on kohaldatava õiguse kohaselt perekondlike suhetega sarnase toimega, sealhulgas ülalpidamiskohustused;

b) [...] nõuded, mis **tulenevad** abieluvararežiimist või varasuhtest, mis kehtib kohaldatava õiguse kohaselt abieluga sarnase toimega kooseluvormis, ning testamentidest ja pärimisasjadest tulenevad nõuded;

c) [...] nõuded mis **tulenevad** käskvekslitest, tšekkidest ja lihtvekslitest ning muudest vabalt kaubeldavatest finantsinstrumentidest sellisel määral, mil **nõuded** tekivad selliste muude vabalt kaubeldavate finantsinstrumentide kaubeldavusest;

d) [...] nõuded, mis tulenevad küsimustest, mida reguleerib äriühinguõigus ning muid juriidilisi isikuid ja organiseeritud isikute ühendusi käsitlev õigus, näiteks **nõuded, mis tulenevad** äriühingute ja muude juriidiliste isikute või organiseeritud ühenduste asutamisest registreerimise teel või muul moel, nende õigus- ja teovõimest, sisemisest struktuurist või likvideerimisest ning osanike ja juhtide isiklikust vastutusest äriühingu, muu juriidilise isiku või ühenduse kohustuste eest;

e) [...] nõuded, mis **tulenevad** usaldushalduste asutamisest ning suhetest asutajate, usaldushaldurite ja kasusaajate vahel;

f) [...] nõuded, mis **tulenevad** sellistest elukindlustuslepingutest, mis **tulenevad** muude organisatsioonide kui **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** direktiivi 2009/138/EÜ (kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II))¹ artikli 2 lõigetes 1 ja 3 nimetatud ettevõtjate tegevusest, mille eesmärk on anda hüvitisi ettevõtja või ettevõtjate grupi või kutseala või kutsealade rühma töötajatele või füüsilisest isikutest ettevõtjatele surma või invaliidistumise korral või tegevuse katkemise või piiramise korral või kutsehaiguste või tööõnnetuste korral; [...]

g) nõuded, mis sisalduvad sertifikaadis või kajastuvad registrikandes;

h) nõuded, mis tulenevad vabalt võõrandatavatest väärtpaberitest, rahaturuinstrumentidest või ühisinvesteeringuettevõtjate osakutest.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „nõude loovutaja“ – isik, kes loovutab võlgniku vastu suunatud nõude teisele isikule;

b) „nõude omandaja“ – isik, kes omandab võlgniku vastu suunatud nõude teiselt isikult;

¹ [...]

- c)** „nõude loovutamine“ – võlgniku vastu suunatud nõude vabatahtlik üleandmine; **see** [...] hõlmab otsest nõude loovutamist, nõude üleminekut lepingu alusel, nõude üleandmist väärtpaberite, tagatiste või muude pandiõiguste kaudu, **kuid ei hõlma selliste lepingute üleandmist, mis sisaldavad nii õigusi kui ka kohustusi, ega selliseid õigusi ja kohustusi sisaldavate lepingute uuendamist;**
- d)** „nõue“ – õigus nõuda lepingulisest või lepinguvälisest võlasuhtest **tuleneva** mis tahes laadi rahalise või mitterahalise nõude täitmist;
- e)** „kehtivus kolmandate isikute suhtes“ – **isiku** õigus saada omandiõigus [...] loovutatud **nõude üle kolmandate isikute suhtes, sealhulgas** sama nõude teiste omandajate või kasusaajate suhtes, samuti nõude loovutaja võlausaldajate ja muude kolmandate isikute suhtes, **ilma et see piiraks võlgniku õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Rooma I määruse artikli 14 lõikest 2;**
- f)** „harilik viibimiskoht“ – äriühingute ja muude juriidiliste isikute või organiseeritud ühenduste puhul nende peakontori asukoht; majandustegevusega tegeleva füüsilise isiku puhul **tema** [...] peamine tegevuskoht;

- g) ² [...] ³[...] „väärtpaberistamine“ – tehing või skeem, nagu on määratletud määruse (EL) 2017/2402 (väärtpaberistamise määrus) artikli 2 lõikes 1;
- ga) „pandikiri“ – võlakohustus, nagu see on määratletud direktiivi (EL) 2019/2162 (pandikirjade direktiiv) artikli 3 lõikes 1;
- h) „raha“ – raha, [...] nagu see on määratletud direktiivi 2002/47/EÜ (finantstagatiste direktiiv) artikli 2 lõike 1 punktis d;
- ha) „e-raha“ – e-raha, nagu see on määratletud direktiivi 2009/110/EÜ (teine e-raha direktiiv) artikli 2 lõikes 2;
- hc) „krüptovara“ – krüptovara, nagu see on määratletud krüptovaraturge käsitleva määruse [XXX] artikli [3 lõike 1 punktis 2];
- i) „finantsinstrument“ – [...] direktiivi 2014/65/EL (finantsinstrumentide turgude direktiiv)⁴
I lisa C jaos määratletud finantsinstrumendid;

² [...]
³ [...]
⁴ [...]

- ia) „vabalt võõrandatavad väärtpaberid“ – direktiivi 2014/65/EL (finantsinstrumentide turgude direktiiv) artikli 4 lõike 1 punktis 44 määratletud instrumendid;**
- i) „finantsleping“ – direktiivi 2014/59/EL (pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv) artikli 2 lõike 1 punktis 100 määratletud instrumendid;**
- ja) „finantstagatiskokkulepe“ – finantstagatiskokkulepe direktiivi 2002/47/EÜ (finantstagatiskokkulepete direktiiv) artikli 2 lõike 1 punkti a tähenduses ja tagatis direktiivi 98/26/EÜ (arvelduse lõplikkuse direktiiv) artikli 2 punkti m tähenduses;**
- k) „tasaarvestuskokkulepe“ – määruse (EL) 2021/23 (kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta) artikli 2 lõike 1 punktis 47 määratletud kord;**
- l) „valuuta hetketehing“ – komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/565 artikli 10 lõike 2 punktis a määratletud leping.**

II PEATÜKK

ÜHTSED ÕIGUSNORMID

Artikkel 3

Üldine kohaldatavus

Käesolevas määruses nimetatud õigust kohaldatakse olenemata sellest, kas tegemist on liikmesriigi õigusega või mitte.

Artikkel 4

Kohaldatav õigus

1. Nõude loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes reguleerib selle **riigi** õigus, kus asub nõude loovutaja harilik viibimiskoht **loovutamislepingu sõlmimise ajal**, kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti.

Kui nõude loovutaja harilik viibimiskoht on muutunud sama nõude kahe loovutamise vahel erinevatele omandajatele, reguleerib ühe omandaja eelisseisundit teise omandaja ees selle riigi õigus, kus nõude loovutaja harilik viibimiskoht asus selle loovutamistehingu ajal, mis vastavalt esimesele lõigule kohaldatava õiguse kohaselt muutus kolmandate isikute suhtes esimesena kehtivaks.

2. Loovutatava nõude suhtes kohaldatav õigus reguleerib järgmiste nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes:

- a) raha-[...] **ja e-raha nõuded;**

- b) nõuded, mis [...] **tulenevad:**

- i) **finantsinstrumentidest;** [...]

- ii) **finantslepingutest, nendega seotud tagatiskokkulepetest ja seotud**
tasaarvestuskorrast; ning

- iii) **valuuta hetketehingutest;**

- ba) **nõuded, mis tulenevad krüptovaradest, mis ei kvalifitseeru**
finantsinstrumentideks või e-rahaks;

- c) **nõuded, mis tulenevad finantsturgudel tehtud tehingutest või osalemisest**
finantsturu taristus;

d) nõuded, mis tulenevad laenu vormis krediidi andmise lepingutest.

3. **Väärtpaberistamise ja pandikirjade emiteerimise korral** [...] võivad nõude loovutaja ja nõude omandaja valida kohaldatavaks õiguseks **nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õiguse** või **loovutatud nõude suhtes kohaldatava õiguse**. [...]

Õiguse valik tehakse sõnaselgelt **ja kirjalikult** kas loovutamislepingus või **loovutamislepingu sõlmimise ajal sõlmitud** eraldi lepingus. **Elektroonilisel teel edastatud kokkulepe, mida on võimalik alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga. Kokkuleppe või selle mis tahes tingimuse olemasolu** [...] ja sisuline kehtivus [...] **määratakse kindlaks õigusega, mis reguleeriks nõuete loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes käesoleva määruse alusel, kui kokkuleppe või tingimus oleks kehtiv. Kui selle õigusega kehtestatakse täiendavad vorminõuded, kohaldatakse neid nõudeid.**

4. Prioriteedikonflikti sama nõude omandajate vahel, kui ühe loovutamise kehtivust kolmandate isikute suhtes reguleerib nõude loovutaja hariliku viibimiskoha õigus ja teiste loovutamiste kehtivust kolmandate isikute suhtes reguleerib loovutatava nõude õigus, reguleerib õigus, mida kohaldatakse selle nõude loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, mis kohaldatava õiguse kohaselt hakkab kolmandate isikute suhtes esimesena kehtima.

Artikkel 5

Kohaldamisele kuuluva õiguse ulatus

Õigus, mida käesoleva määruse kohaselt kohaldatakse nõuete **loovutamise** kehtivusele kolmandate isikute suhtes, reguleerib eeskätt järgmist:

- a) tingimused, mille täitmine tagab nõude loovutamise kehtivuse kolmandate isikute suhtes, **ilma et see piiraks** võlgniku [...] **õigusi ja kohustusi, mis tulenevad Rooma I määruse artikli 14 lõike 2 alusel kohaldatavast õigusest;**
- b) nõude omandaja eelisseisund sama nõude teise omandaja ees;
- c) nõude omandaja eelisseisund sama nõude loovutaja võlausaldajate ees;
- d) nõude omandaja eelisseisund isiku ees, kes on saanud sama nõude kasusaajaks **nõude aluseks oleva lepingu ülemineku tagajärjel [...]**.

[...]

Artikkel 6

Imperatiivsed sätted

1. Ükski käesoleva määruse säte ei piira kohtu asukohariigi imperatiivsete sätete kohaldamist.
2. Imperatiivsed sätted on sätted, mille järgimist peetakse liikmesriigi avalike huvide, näiteks tema poliitilise, sotsiaal- või majanduskorralduse kaitsmise seisukohast niivõrd oluliseks, et need on kohaldatavad igas olukorras, mis kuulub nende kohaldamisalasse, olenemata sellest, milline õigus oleks nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes kohaldatav käesoleva määruse kohaselt.

III PEATÜKK

MUUD SÄTTED

Artikkel 7

Avalik kord (*ordre public*)

Käesolevas määruses osutatud **riigi** [...] õiguse sätte kohaldamisest võib keelduda üksnes siis, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga (*ordre public*).

Artikkel 8

Tagasisaate ja edasiviite välistamine

Käesolevas määruse osutatud mis tahes riigi õiguse kohaldamine tähendab, et kohaldatakse selles riigis kehtivaid õigusnorme, välja arvatud rahvusvahelise eraõiguse normid.

Artikkel 9

Riigid, kus kehtib mitu õigussüsteemi

1. Kui **käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis** koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaüks kehtivad **tsiviil- ja kaubandusajades** nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes **oma õigusnormid, määratakse asjaomase riigi kollisiooninormidega kindlaks see** territoriaalüksus, **mille õigusnorme kohaldatakse.**
2. **Selliste siseriiklike kollisiooninormide puudumisel käsitatakse** käesoleva määruse alusel kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel **viiteid asjaomase riigi õigusele viidetena asjaomases territoriaalüksuses kehtivale õigusele.**

3[...]. Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaihes kehtivad oma õigusnormid nõuete loovutamise kehtivusele kolmandate isikute suhtes, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust, et määrata, millise territoriaalüksuse õigust kohaldada.

Artikkel 10

Seos liidu muude õigusnormidega

1. Käesolev määrus ei piira selliste liidu õigusnormide kohaldamist, milles on sätestatud kollisiooninormid, mis on seotud nõuete loovutamise kehtivusega kolmandate isikute suhtes konkreetses valdkonnas.
2. **Eelkõige ei piira käesolev määrus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuni 2002. aasta direktiivis 2002/47/EÜ (finantstagatiskokkulepete kohta), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivis 98/26/EÜ (arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivis 2001/24/EÜ (krediitiasutuste saneerimise ja likvideerimise kohta) sätestatud kollisiooninormide kohaldamist seoses nõuete loovutamise kehtivusega kolmandate isikute suhtes.**

Artikkel 11

Seos kehtivate rahvusvaheliste konventsioonidega

1. Käesolev määrus ei piira selliste rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist, mille osalisteks käesoleva määruse vastuvõtmise ajal on üks või mitu liikmesriiki ning milles on sätestatud kollisiooninormid, mis on seotud nõuete loovutamise kehtivusega kolmandate isikute suhtes.
2. Käesolev määrus on siiski liikmesriikidevahelistes suhetes ülimuslik konventsioonide suhtes, mis on sõlmitud üksnes kahe või enama liikmesriigi vahel, sellisel määral, mil need konventsioonid käsitlevad käesoleva määrusega reguleeritud küsimusi.

Artikkel 12

Konventsioonide loetelu

1. Liikmesriigid teatavad [**kuus kuud enne** kohaldamise alguskuupäeva] komisjonile artikli 11 lõikes 1 osutatud konventsioonide loetelu. Pärast nimetatud kuupäeva teatavad liikmesriigid komisjonile kõigist nende konventsioonide denonsseerimistest.
2. Komisjon avaldab kuue kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teate saamist *Euroopa Liidu Teatajas* **ja Euroopa e-õiguskeskkonna portaalis**:
 - a) lõikes 1 osutatud konventsioonide loetelu;
 - b) lõikes 1 osutatud konventsioonide denonsseerimised.

Artikkel 13

Läbivaatamisklausel

Komisjon esitab [*viis aastat pärast kohaldamise alguskuupäeva*] Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 14

Ajaline kohaldatavus

[...] Käesolevat määrust kohaldatakse [*kohaldamise alguskuupäev*] või pärast seda **sõlmitud loovutamislepingutest** tulenevate nõuete loovutamise suhtes.

[...]

Artikkel 15

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [**selle kuu esimene päev, mis järgneb 24-kuulisele ajavahemikule pärast käesoleva määruse jõustumist**].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

[...]

[...]

[...]
